

Егзит или Гуча? - Бемус и Битеф

Чини се да је ваш одговор погрешно протумачен. Можда би било добро да објасните шта сте заправо мислили?

Они су ме питали Егзит или Гуча, а ја сам прецизно рекао – радије Битеф и Бемус. Иза тога стоји једно уверење да разноврсност у култури Србије јесте у томе да има и Егзит и Гучу, али да ће приоритети Министарства бити подржавање креативних манифестација и стваралаштво врхунских уметника. Што се тиче успешних манифестација као што су Егзит и Гуча, а које спадају у културни туризам, културну индустрију и музичку забаву, и оне ће имати подршку Министарства али у мери која ће бити довољна компензација ономе што ће сами зарадити.

Шта вам говоре овако бурне реакције на ову вашу изјаву?

Волео бих да верујем да говоре о високој осетљивости и забринутости за културне садржаје, а сигуран сам да говоре о анимозитетима у односу на власт. Транзиција је код нас направила велике економске разлике међу људима којима се нуде заводљиви садржаји који у суштини нису развојно подстицајни а често ни културни. Желимо да дамо подршку и помогнемо рedefинисање оних манифестација које су обележиле неко време али су у брзом ходу садашњице изгубиле своју мисију. На пример, Зајечарска гитаријада, која има дугу традицију и која је у једном тренутку остала заглављена у времену, треба да добије нову форму у чему би јој искуство Егзита могло помоћи. Егзит је одличан пример како се озбиљно организује нешто што је музичка забава и успешан посао. Велика Британија, на пример, развија своју културну индустрију, на њој зарађује више него на „тешкој” индустрији и у њој запошљава готово милион људи. Ако су Егзит и Гуча прекурсори таквог развоја, то ћемо свакако подржати. Дакле, нећемо ићи у „сечу” манифестација и укидање буџета али морамо заједно да се понашамо рационално, да успоставимо и увременимо стратегију и динамику, и ускладимо реалне могућности са очекивањима.

Започели сте мандат најавом реформи у медијском сектору, о чему је говорио и председник Тадић у изборној ноћи. Изгледа да су медији приоритет ове власти. Чему да захвалимо за такав третман?

Вероватно највише томе што су медији приоритет времена у којем живимо. Пре пет година донети су закони о јавном информисању, о радиодифузији, о доступности информација и закон о оглашавању. Пракса је показала да њихов садржај и примена изазивају контроверзне реакције. Иако су наши закони либерални и слични европским, ми смо земља у транзицији, промене су сталне и бурне и захтевају помно праћење и законодавства и медија. Иако је приватизација медија у току, њихова независност још увек није успостављена. Разлози који доприносе томе захтевају озбиљну анализу и ми ћемо је обавити. Најпре ћемо иницирати успостављање законског оквира који би ефикасније штитио права жртава, права мањина и санкционисао говор мржње. При томе ћемо брижљиво чувати индивидуалност, креативност и промовисати слободу

изражавања. Веома је важно да Јавни сервис који, чини се, окупља највише професионалаца, развија своју независност. Нови медијски закони, уз адекватан експертски приступ и јавну расправу, треба да квалитетно и функционално промене нашу медијску сцену.

Да ли мислите да су приватни медији независни од утицаја власти?

Не, нису, што је донекле и разумљиво. Али, држава не сме да буде неко ко угрожава право на информисање и ко апсолутно дефинише како ће изгледати медији. Верујем да ће утицај државе слабити пропорционално јачању и поштовању правила професије и одговорности и оних који доносе законе и оних на које се закони односе. Све ово указује да начин на који је држава до сада учествовала и учествује треба да се мења у времену које долази.

У којој је фази израда закона о информисању?

За сада у припремној. У овом тренутку имамо план за наредни период, обавићемо разговоре са експертима око стандарда које треба поштовати. После усклађивања принципа, ићи ће се на широку јавну расправу, а тек онда ће закон ићи у скупштинску процедуру.

Говорите о стандардима у медијима. Можете ли да наведете неки медиј који задовољава те стандарде?

Стандарде успостављају уредници и новинари а не министар. Ја радо читам „Њујорк тајмс”, због редакцијских уводника, јер то ствара добру платформу за размишљање. Ако један такав текст дође у јавност и изазове одређене реакције, чак и контроверзне, то покреће радозналост, понекад сумњу, људи се буде и почињу да мисле, брину и припремају за промену. Волим ту врсту медија који извештавају проблемски и аналитички, а не сензационалистички. Кад говоримо о стандардима, „Политика” је на добром трагу, била и остала, а „Политикин забавник” их, у мом случају, увек испуњава.

Говорећи о реформама у медијима рекли сте да генерације које долазе треба да виде што бољу слику нашег времена. Посао новинара није да улепшавају слику данашњице.

Наравно да није. Ја сам говорио о томе да медији имају велику одговорност какву врсту информације селектирају. Када говоримо о томе шта медији треба да приказују, постоје теме које су важне за живот и развој младих људи и заслужују да их и власти и медији одговорно промовишу. Свакако много више од оних вести које осим што шокирају и привлаче младе читаоце а тиме и подижу тираж, наносе немерљиву штету и њиховом одрастању.

Најавили сте трансформацију и приватизацију медија и у том контексту да ће они добити другу намену. Коју?

Ако говоримо о трансформацији медија са државним капиталом мислим да треба водити

рачуна да по Закону о јавном информисању држава не може бити оснивач и власник медија, изузев јавног сервиса.

Зашто?

Зато што је то један од стандарда Европске заједнице и препорука Савета Европе које треба испоштовати.

Али у ЕУ су постојали и сада постоје медији који су делом у власништву државе. Француски „Монд“, словеначко „Дело“, па у Хрватској, која је кандидат за ЕУ, „Вјесник“, да не набрајам даље.

Када се демократија, економија и култура Србије приближе Француској, онда ћемо можда и направити нешто попут француског „Монда“. До тада бих се држао јасних и добро омеђених модела попут оног које следи енглеско новинарство.

„Монд“ је покренула француска држава, односно генерал Де Гол да помогне послератни препород Француске. Тај лист је постао синоним за професионално новинарство, а добар део државног капитала је препуштен новинарима. Може ли Србија да преузме таква искуства?

Наравно да може, када новинарство буде довољно спремно и зрело за то, баш као и сама Србија. До тада треба пажљиво радити на трансформисању медија и стално тежити равнотежи између слободе изражавања којој тежи професија и општег интереса који штити државу, све дотле док је то њој неопходно да би се успешно развијала.

Не мислите ли да би због генерација које долазе, о којима говорите, било добро да једна од најстаријих српских институција, лист који траје 104 године требало на неки начин да остане национално добро?

Због свега што сте рекли, „Политика“ јесте новинарски бренд. То нису „листопадне“ новине, које расту и развијају се у случају „предизборних киша“ или из неких других сумњивих извора. Сличан став о националном добру има и Министарство за културу, јер култура не постоји од јуче, и наша брига о културним добрима, па и о „Политици“, брига је о очувању традиције, баштине, наслеђа.

Председник Тадић је пре неколико дана у једном интервјуу рекао да су нам потребни, цитирам, добри и паметни власници медија. Како мислите то да регулишете законом?

Паметне и добре не можете регулисати законом, али их зато можете пронаћи, употребити и неговати да трају. И професији и држави.

Када ће бити усвојен општи, „кровни“ закон о култури?

Законски текст је већ дефинисан и питање је само када ће ући у процедуру. Верујем да

Држава не сме да угрожава право на информисање

Пише: Небојша Брадић
четвртак, 24 јул 2008 21:58

Ће тај важни закон ускоро бити усвојен. На тај начин створила би се једна добра основа да се крене у трансформацију културе. Тај закон утврђује општи интерес у култури и, између осталог, подробније регулише питања приватизације у култури и ограничења, односно забране приватизације одређених категорија јавних установа културе.

До када очекујете да буде донет?

До краја године.

Како ћете регулисати бригу о споменицима културе на Комету? Пре неколико дана је затрпана православна црква у Ћаковици и на том месту је изграђен парк.

Понекад је потребан мали заокрет да би се кренуло напред. Непосредно после догађаја у Ћаковици, у посети нашем Министарству био је владика рашко-призренски Артемије, и разговарали смо о том случају. О њему треба на прави начин информисати међународну јавност, јер се чини да они нису добро информисани. Овај сусрет је резултирао успешним договором са министром вера и министром за Косово и Метохију, да заједно приступимо проблему заштите наших манастира и споменика на Косову.

Својевремено сте критиковали ДОС - ову власт јер је за културу издвајала мањи проценат националног дохотка него у време Наде Поповић - Перишић. Хоћете ли тражити да се тај проценат сада повећа?

Нада Поповић-Перишић је била добар министар културе у једном тешком времену, и волео бих да је следим – не само у повећању процента у буџету за културу.